

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล ส่งเสริมให้มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนได้ตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ มีทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ของแต่ละบุคคลให้เจริญถึงขีดสุด ผู้เรียนคิดเป็นพึ่งตนเองได้ และรู้วิธีการแก้ปัญหาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีพลัง (กรมวิชาการ, 2544, หน้า 3) การจัดการศึกษาต้องเป็น เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 28) “ตราบใดที่โลกยังมีมนุษย์ไม่สิ้นสุดการศึกษาต้องอาศัย” เพราะมนุษย์ต้องอาศัยกระบวนการทางการศึกษาสำหรับพัฒนาตน นำไปสู่เป้าหมายทางการจัดการศึกษาให้เป็น คนดี คนเก่ง และมีความสุข เมื่อสมาชิกของสังคมได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพแล้วสามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ สังคมประเทศชาติรวมทั้งโลก ก็จะได้รับ การพัฒนาเช่นกัน (ชนัด ชุ่มจิต, 2546, หน้า 28)

นโยบายการศึกษาในการสร้างคน สร้างงาน เพื่อช่วยกอบกู้วิกฤตเศรษฐกิจและสังคม ประเทศ เป็นการสร้างชาติให้มั่นคงได้อย่างยั่งยืน ยึดหลักการบริหารจัดการที่เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเสมอภาค กระทรวงศึกษาธิการกำหนดจุดมุ่งหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ ในภาพรวม 12 ปี มีมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นช่วงชั้นละ 3 ปี ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 การศึกษาระดับนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ทักษะพื้นฐานความเป็นมนุษย์ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง พัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน พัฒนาความสามารถ ความรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อในช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 เป็นการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน มุ่งปลูกฝังความรู้ ความสามารถ และทักษะในวิทยาการและเทคโนโลยี มีความยืดหยุ่นในการจัดแผนการเรียนรู้ ที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ของผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 10) การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษา โดยคำนึงถึงปริมาณสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรม และความเหมาะสมด้านอื่นด้วย

ในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา บทบาทอำนาจหน้าที่ การกำกับดูแล ประสานส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษา ให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบาย และมาตรฐานการศึกษา (ยงค์ ชุ่มจิต, 2546, หน้า 88) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาเพื่อรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอกที่จะเป็นการส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียนให้มีมาตรฐาน (ธีระ รุญเจริญ, 2546, หน้า 43)

แนวทางการจัดการศึกษาให้มีการกระจายอำนาจ การบริหารงาน 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคลากร การบริหารทั่วไป ไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ซึ่งมีอิสระในการบริหารทั้งด้านทรัพยากรบุคคล และอำนาจหน้าที่ในกรอบที่กฎหมายให้อำนาจไว้ โดยมุ่งหวังที่จะทำให้สถานศึกษามีอิสระ มีความเข้มแข็งในการบริหาร เพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่าง คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน และประเทศชาติโดยรวม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 5)

งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือ เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการทั่วไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริการและการจัดการสามารถ พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้ง การวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชนท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ การบริหารงบประมาณ ศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และการบริหารงบประมาณและมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน การบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ในการให้บริการทางการศึกษาทุกรูปแบบมุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน เป็นหลักโดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจน การมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลการดำเนินงานจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว นั้นได้ดำเนินการตามนโยบาย และทิศทางตามกลยุทธ์ต่าง ๆ วิสัยทัศน์ ผู้เรียน เปี่ยมคุณธรรม เลิศล้ำปัญญา ก้าวหน้า ทันสมัย พละนามัยสมบูรณ์ เพิ่มพูนวิถีไทย ใส่ใจวิชาชีพ ยุทธศาสตร์เร่งด่วนเป็นจุดเน้นในปีการศึกษา 2547 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ 3) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ 5) การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่าน

ปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้วนั้น สภาพและคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนที่ยังไม่สามารถสนองตอบความคาดหวังของผู้ปกครองที่ประสงค์จะให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอน ให้ได้ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพ การจัดการศึกษา และประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา เพื่อผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข จากการประเมินคุณภาพการศึกษา (NT) ปีการศึกษา 2547 สภาพปัญหาสำคัญด้านคุณภาพศึกษาค่อนข้างต่ำ วัดจากระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และทักษะการอ่าน ดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการทดสอบระดับชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 35.05 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 37.32 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 32.92 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว, 2547, หน้า 22) เป็นข้อมูลสำหรับเป็นแนวทางและพัฒนาศักยภาพนักเรียน ให้สอดคล้องกับ ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และเป็นที่ยอมรับของชุมชน นอกจากนี้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไป ปรับปรุง วางนโยบาย และกลยุทธ์ ในการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานและมีคุณภาพดียิ่งขึ้น ในการปรับปรุง การบริหารงานของสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา สภาพ ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนจังหวัดสระแก้ว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามผู้ปกครองนักเรียนในช่วงชั้น อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และเขตที่ตั้งของโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองของนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามผู้ปกครองของนักเรียนในช่วงชั้น อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และเขตที่ตั้งของโรงเรียน

3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามผู้ปกครองของนักเรียนในช่วงชั้น อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และเขตที่ตั้งของโรงเรียน

4. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามผู้ปกครองของนักเรียนในช่วงชั้น อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และเขตที่ตั้งของโรงเรียน

5. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้วตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงสภาพ ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว
2. ทำให้ทราบแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนจังหวัดสระแก้ว
3. ผลการวิจัย ครั้งนี้จะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหาร โรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว นำมาวิเคราะห์พิจารณาปรับปรุงสภาพการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนให้ มีประสิทธิภาพสอดคล้อง กับความคาดหวัง ของผู้ปกครอง ตลอดจนนำข้อมูลเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพิจารณา ปรับปรุงนโยบายการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 และ เขต 2 ต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว อยู่ในระดับใด
2. ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามผู้ปกครองของนักเรียนในช่วงชั้นอาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และเขตที่ตั้งของโรงเรียน อยู่ในระดับใด
3. สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามผู้ปกครองของนักเรียนในช่วงชั้นอาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และเขตที่ตั้งของโรงเรียน แตกต่างกันหรือไม่
4. ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามผู้ปกครองของนักเรียนในช่วงชั้น อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และเขตที่ตั้งของโรงเรียน แตกต่างกันหรือไม่

5. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้วเป็นอย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

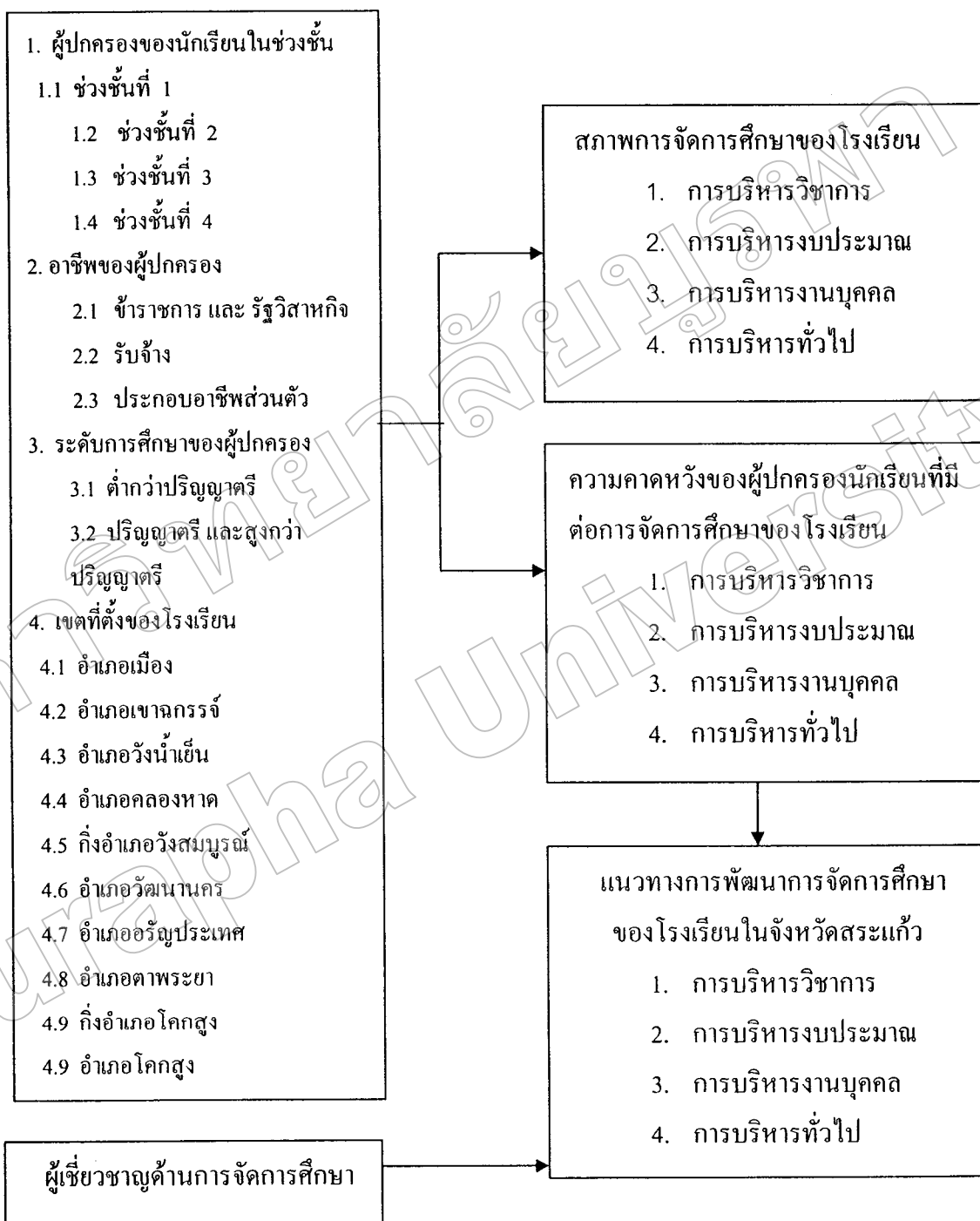
1. สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามผู้ปกครองของนักเรียนในช่วงชั้น แตกต่างกัน
2. สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตาม อาชีพของผู้ปกครอง แตกต่างกัน
3. สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตาม ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง แตกต่างกัน
4. สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตาม เขตที่ตั้งของโรงเรียน แตกต่างกัน
5. ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามผู้ปกครองของนักเรียนในช่วงชั้นการศึกษา แตกต่างกัน
6. ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตาม อาชีพของผู้ปกครอง แตกต่างกัน
7. ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตาม ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง แตกต่างกัน
8. ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว จำแนกตาม เขตที่ตั้งของโรงเรียน แตกต่างกัน

กรอบความคิดในการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง สภาพ ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว ครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัยโดยอาศัยแนวความคิดหลักในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งจำแนกขอบข่ายการบริหารโรงเรียนออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลการบริหารทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 32) โดยศึกษาและเปรียบเทียบจำแนกตามผู้ปกครองนักเรียนในช่วงชั้น อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เขตที่ตั้งของโรงเรียนและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาในจังหวัดสระแก้ว ดังภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเพื่อศึกษาสภาพและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว ตามหลักการบริหารโรงเรียนในงานต่าง ๆ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 32)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2548 จำนวน 73,920 คน จากจำนวน 258 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2548 โดยใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 382 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น

3.1.1 ผู้ปกครองนักเรียนในช่วงชั้น

3.1.1.1 ช่วงชั้นที่ 1

3.1.1.2 ช่วงชั้นที่ 2

3.1.1.3 ช่วงชั้นที่ 3

3.1.1.4 ช่วงชั้นที่ 4

3.1.2 อาชีพของผู้ปกครอง

3.1.2.1 รับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ

3.1.2.2 รับจ้าง

3.1.2.3 ประกอบอาชีพส่วนตัว

3.1.3 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

3.1.3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

3.1.3.2 ปริญญาตรี หรือ สูงกว่า

3.1.4 เขตที่ตั้งของโรงเรียน

3.1.4.1 อำเภอเมือง

3.1.4.2 อำเภอเขาฉกรรจ์

- 3.1.4.3 อำเภอวังน้ำเย็น
- 3.1.4.4 กิ่งอำเภอวังสมบูรณ์
- 3.1.4.5 อำเภอคลองหาด
- 3.1.4.6 อำเภอวัฒนานคร
- 3.1.4.7 อำเภออรัญประเทศ
- 3.1.4.8 อำเภอตาพระยา
- 3.1.4.9 กิ่งอำเภอโคกสูง

3.2 ตัวแปรตาม

3.2.1 สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว

- 3.2.1.1 การบริหารวิชาการ
- 3.2.1.2 การบริหารงบประมาณ
- 3.2.1.3 การบริหารงานบุคคล
- 3.2.1.4 การบริหารทั่วไป

3.2.2 ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว

- 3.2.2.1 การบริหารวิชาการ
- 3.2.2.2 การบริหารงบประมาณ
- 3.2.2.3 การบริหารงานบุคคล
- 3.2.2.4 การบริหารทั่วไป

3.2.3 แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว

- 3.2.3.1 การบริหารวิชาการ
- 3.2.3.2 การบริหารงบประมาณ
- 3.2.3.3 การบริหารงานบุคคล
- 3.2.3.4 การบริหารทั่วไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการบริหารงานของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว ที่เป็นจริงตามความคิดเห็นของผู้ปกครองวัดได้จากเครื่องมือที่สร้างขึ้นในขอบข่ายงานของโรงเรียน 4 ด้าน

1.1 การบริหารวิชาการ หมายถึง งานที่โรงเรียนดำเนินการเกี่ยวกับการนำหลักสูตรการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ไปใช้ ขอบเขตของงานด้านนี้ จะรวมไปถึงการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ การจัดการเรียนการสอน วิธีสอนของครู กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจัด ให้แก่นักเรียน การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.2 การบริหารงบประมาณ หมายถึง การดำเนินงานในการจัดทำและเสนอขอ งบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้ เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารการบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

1.3 การบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวกับการวางแผน อัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ

1.4 การบริหารทั่วไป หมายถึง การดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการคณะ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสาน และพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยี สารสนเทศ การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริการทั่วไป การดูแล อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมและ ประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษา การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษา งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น การจัดระบบ ควบคุมภายในหน่วยงาน งานบริการสาธารณะ

2. ความคาดหวัง หมายถึง ความปรารถนา ความมุ่งหวังของผู้ปกครองที่มีต่อ การจัดการจัดการศึกษา ในช่วงชั้นที่ 1 ถึง ช่วงชั้นที่ 4 เป็นโรงเรียนที่ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว เขต 1 และเขต 2 วัดได้จากแบบสอบถามที่สร้างขึ้นในขอบข่ายงานของโรงเรียน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารทั่วไป

3. การพัฒนาการศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นตาม ขอบข่ายในการบริหารงานโรงเรียน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป

4. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษา หมายถึง วิธีการหรือเทคนิคในการพัฒนาการจัดการศึกษาที่ดีขึ้น ตามขอบข่ายในการบริหารงานโรงเรียน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป

5. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 ถึง ช่วงชั้นที่ 4 ซึ่งเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ให้การดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิดที่บ้าน อาจเป็นบิดา มารดา หรือญาติของนักเรียนที่เข้ารับการศึกษารองโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว

5.1 ผู้ปกครองนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

5.2 ผู้ปกครองนักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

5.3 ผู้ปกครองนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

5.4 ผู้ปกครองนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4 หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

6. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง ประเภทของงานที่ผู้ปกครองกระทำเพื่อเลี้ยงชีพในการวิจัยครั้งนี้เน้นลักษณะความเป็นเจ้าของ หรือรับจ้าง การใช้ความรู้ในตำแหน่งหน้าที่การงานที่ทำ ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

6.1 รับราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพรับราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานของรัฐ และพนักงานของรัฐวิสาหกิจ

6.2 รับจ้าง หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่ประกอบอาชีพโดยการทำงานตามความประสงค์ของผู้ว่าจ้าง เพื่อให้ได้รับสินจ้างเป็นค่าตอบแทน และผู้ที่ประกอบอาชีพเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ หรือทำประมง

6.3 ประกอบอาชีพอาชีพส่วนตัว หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว เป็นเจ้าของกิจการ ประกอบอาชีพค้าขาย

7. ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุดในการจบการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม

7.1 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี หมายถึง วุฒิบัณฑิตที่ผู้ปกครองนักเรียนได้รับในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า หรือต่ำกว่า

7.2 ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี หมายถึง วุฒิบัณฑิตที่ผู้ปกครองนักเรียนได้รับในระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่า

8. เขตที่ตั้งของโรงเรียน หมายถึง อำเภอที่ตั้งของโรงเรียนที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 1 ถึง ช่วงชั้นที่ 4 ในจังหวัดสระแก้ว ได้แก่

- 8.1 อำเภอเมือง
- 8.2 อำเภอเขาฉกรรจ์
- 8.3 อำเภอวังน้ำเย็น
- 8.4 กิ่งอำเภอวังสมบูรณ์
- 8.5 อำเภอกลองหาด
- 8.6 อำเภอวัฒนานคร
- 8.7 อำเภออรัญประเทศ
- 8.8 อำเภอตาพระยา
- 8.9 กิ่งอำเภอโคกสูง

9. โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดให้การศึกษา ในช่วงชั้นที่ 1 ถึง ช่วงชั้นที่ 4 เป็นโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 และเขต 2